

Gemeenten kunnen eigen baggerbeleid gaan voeren

De gemeenten kunnen hun eigen baggerbeleid gaan voeren zodra medio deze maand het Besluit Bodemkwaliteit klaar is en medio voorjaar 2007 de Regeling Bodemkwaliteit in werking treedt. Dat het onderwerp leeft, bleek op 30 november in Arnhem waar het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid een vol programma voorschotelde, deels met lezingen van rijksambtenaren, deels met ervaringen uit het veld.

De afbraak van verontreinigingen in de baggerspeciematras langs de A2 verloopt langzamer dan verwacht.

Het Rijk gaat de uitvoering van het nieuwe baggerbeleid bij het lokale bestuur leggen. De gemeenten kunnen dan kiezen tussen het algemene rijksbeleid of eigen gebiedsspecifiek beleid, waarbij ze kunnen en mogen afwijken van de landelijke normen, mits de water- en bodemkwaliteit binnen een bepaald gebied niet verslechtert. De decentralisatiegedachte moet hiermee een belangrijke impuls krijgen. Gemeenten moeten, als ze eigen beleid willen voeren, lokale normen gaan vaststellen aan de hand van de bodemkwaliteit ter plekke én de gebruiksfunctie van de grond. Wil de gemeente dat niet, dan gelden de generieke regels die in principe het milieu beter beschermen.

Martijn Thijssen van het Ministerie van VROM (directie Bodem, Water en Landelijk Gebied) zei te verwachten dat vooral de grote steden en gemeenten met een historische binnenstad voor lokale baggernormen zullen kiezen. Volgens hem moeten de gemeenten alvast gaan nadenken over hun inzet. Het Rijk zal zich gaan terugtrekken. De lokale bodembeheerders zullen zelf actie moeten ondernemen.

Doel van het nieuwe beleid is de achterstand in baggeren en de verwerking van bagger sneller weg te werken. Het huidige kabinet besloot in 2005 tot het aanleggen van extra baggerdepots in de regio, het meer verspreiden van bagger die relatief schoon is en het minder hoogwaardig verwerken ervan.

Voor de uitspoeling van stoffen naar het water blijft de Kaderrichtlijn Water belangrijker dan het nieuwe Bouwstoffenbesluit. Niet alle stoffen uit het oude besluit komen terug, bijvoorbeeld fosfaat. Wat precies gemeten moet gaan worden om de kwaliteit van de bagger te kunnen bepalen, is op dit moment nog niet bekend. Thijssen gaat uit van zo'n 15 stoffen (een paar nieuwe stoffen erbij, een paar 'oude' stoffen verdwijnen).

Michiel Gadella van SenterNovem/Bodem+ verwacht dat schone bagger grootschalig toegepast zal gaan worden om putten te verondiepen, dijken te verstevigen en er terpen van te bouwen. De mogelijkheden tot hergebruik van bagger worden namelijk groter. Enkele interventiewaarden gaan omhoog, met name voor zink. Daarvoor geldt straks een norm van 2.000 mg/kg droge stof tegen 720 nu.

Waar nu in zoet oppervlaktewater bagger verspreid mag worden van klasse 0, 1 of 2 met een ontheffing op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, moet met het nieuwe besluit onderscheid gemaakt worden tussen generiek en gebiedsspecifiek beleid. Voor het eerste geldt voortaan klasse A (beneden het zogeheten herverontreinigingsniveau van de Rijn), voor het gebiedsspecifiek beleid mag de kwaliteit liggen tussen dat herverontreinigingsniveau en de interventiewaarde.

Volgens Peter van Zundert van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat krijgt de bagger-

opgave in Nederland een grotere maatschappelijke relevantie door de relatie die gelegd wordt met een integraal waterbeheer.

In Friesland is intussen tamelijk schone baggerspecie op 30 locaties gebruikt om weilanden op te hogen. Nergens is verontreiniging in de grond of het water gevonden, wel name de bodemvruchtbaarheid toe. In deze provincie worden van bagger ook kaden gemaakt, in totaal ging het de laatste jaren om zo'n 200.000 kubieke meter. Willem Haalboom van Wetterskip Fryslân pleitte in Arnhem voor een bagger(groei)fonds waaruit andere initiatieven kunnen worden gefinancierd.

Haico Wevers van Boskalis Dolman had weinig lovende woorden over voor de baggerverwerking in de praktijk. Hoewel de trend in de maatschappij richting verwerking van bagger neigt, gaat het beheer nog steeds richting stormen in grote depots. Het gevolg daarvan is dat er geen verdergaande verwerking op redelijke schaal van de grond komt. Wevers is geen voorstander van het gebruik van bagger in dijken en terpen, omdat dit veel te duur is. De enige echte toepassing ziet hij in het verondiepen van wateren en putten.

De afbraak van verontreinigingen in de bagger die gebruikt wordt in de zogeheten baggerspeciematras (zie foto) verloopt volgens Boskalis Dolman langzamer dan verwacht. De natuurlijke waterzuivering achteraf werkt wel en ook het doorsijpelen van het water verloopt goed. Wevers verwacht in januari of februari de uiteindelijke resultaten van deze proef.

Voor de korte termijn gaat Wevers er vanuit dat de voormalige klasse 3-specie die nu in depots opgeslagen ligt, hergebruikt gaat worden. Op de middellange termijn ziet hij meer in een combinatie van verwerking van bagger en versnelde consolidatie, waarmee in Bremen al tests gedaan zijn. Boskalis zoekt nog naar een grootschalige praktijklocatie.

Erik Boegborn van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zei als laatste spreker eraan te twijfelen of het nieuwe baggerbeleid ertoe gaat leiden dat de aanleg van depots sneller verloopt. Wanneer de nieuwe mogelijkheden tot gebiedsspecifiek beleid niet optimaal kunnen worden benut, zou volgens hem het nieuwe beleid wel eens negatief kunnen uitpakken. Samenwerking tussen de verschillende overheden wordt in ieder geval belangrijker, aldus Boegborn.